

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

6. Sınıf

SOSYAL BİLGİLER

CEVAP ANAHTARI

İÇİNDEKİLER

3

SB.6.5.1. Ülkemizin kaynakları ile ekonomik faaliyetler arasındaki ilişkiyi çözümlenebilme

- a) Ülkemizin kaynakları ve ekonomik faaliyetlerin özelliklerini belirler.
- b) Ülkemizin kaynakları ve ekonomik faaliyetler arasındaki ilişkileri belirler.

9

SB.6.5.2. Ekonomik faaliyetler ve meslekler arasındaki ilişki hakkında çıkarımda bulunabilme

- a) Gözlem ve deneyimlerinden yola çıkarak ekonomik faaliyetler ve meslekleri ilişkilendirir.
- b) Ekonomik faaliyetlerdeki değişime bağlı olarak gelecekte ortaya çıkabilecek meslekler hakkında çıkarımda bulunur.

13

SB.6.5.3. Tasarladığı bir ürün için yatırım ve pazarlama proje önerisi hazırlayabilme

- a) Tasarladığı bir ürün için yatırım ve pazarlama projelerini sorgular.
- b) Tasarladığı ürünün yatırım ve pazarlama alanlarına ilişkin gözlemlerine dayalı tahminlerde bulunur.
- c) Olası riskleri değerlendirerek tasarladığı ürünün yatırım ve pazarlama alanlarının belirlenmesine gerekçe sunarak karar verir.
- ç) Tasarladığı ürünün yatırım ve pazarlama aşaması için gerekli kaynakları yönetir.
- d) Tasarladığı ürün için yatırım ve pazarlama proje öneri raporu oluşturur.

20

SB.6.6.1. Ulaşım ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin kültürel etkileşimdeki rolünü yapılandırabilme

- a) Ulaşım ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin kültürel etkileşimdeki rolüne yönelik neden-sonuç ilişkileri ortaya koyar.
- b) Ulaşım ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin kültürel etkileşimdeki rolüne ilişkin anlamlı bir bütün ortaya koyar.

25

SB.6.6.2. Bir ürün veya fikrin telif ve patent süreçleriyle ilgili bilgi toplayabilme

- a) Bir ürün veya fikrin telif ve patent süreçleriyle ilgili bilgi toplayacağı kaynakları belirler.
- b) Bir ürün veya fikrin telif ve patent süreçleriyle ilgili bilgileri belirlediği kaynaklardan toplar.
- c) Bir ürün veya fikrin telif ve patent süreçleriyle ilgili topladığı bilgileri doğrular.
- ç) Bir ürün veya fikrin telif ve patent süreçleriyle ilgili doğruladığı bilgileri kaydeder.

Mavi Karavanın Türkiye Günlüğü

Kerem, dedesiyle birlikte mavi karavanlarına binerek Türkiye'yi keşfe çıkmaya karar verdi. Ama bu yolculuk sadece şehirleri gezmek için değil; ülkemizin doğal kaynaklarını, üretim faaliyetlerini ve ekonomik zenginliklerini öğrenmek içindi. Yolculuk, Zonguldak'ın puslu ve serin sabahında başladı. Dedesi avucundaki simsiyah, parlak bir taşı göstererek söze başladı: "Bu, ağır sanayinin kara elmasıdır Kerem. Ereğli ve Karabük'teki dev fırınları ateşleyip demiri çeliğe dönüştüren güç budur." Kerem, yerin altındaki bu siyah cevherin; dev gemilere, raylara ve gökdelenlere nasıl dönüştüğünü hayal ederek yola koyuldu.

Karadeniz sahilini takip eden karavan, Giresun'a ulaştığında dedesi yamaçları işaret etti: "Burası sadece bir yemiş merkezi değil; çikolatadan yağa, ilaca kadar uzanan dev bir sanayinin ham maddesini üreten dünyanın fındık deposudur. Artık bu fındıklar sadece çuvallara konulmuyor, modern laboratuvarlarda incelenip yüksek teknoloji fabrikalarda ilaç ve kozmetik ham maddesine dönüştürülüyor."

Artvin'e doğru tırmandıklarında ise Çoruh Nehri'nin kükreyen sesi duyulmaya başladı. Dev barajları gören Kerem'e dedesi "Burası bizim Hidroelektrik Hattı'mızdır. Bu barajlar suyun hızını tertemiz bir elektrığe dönüştürür. Çevredeki gür ormanlar ise mobilyadan kâğıda her şeyin kaynağıdır." dedi.

Mavi karavan, Erzurum'un yüksek ve serin platolarına çıktığında uçsuz bucaksız meralar başladı. Binlerce büyükbaş hayvanın otladığını gören Kerem, buranın neden Türkiye'nin Et ve Süt Fabrikası olduğunu anladı. Dedesi "Yaz yağmurlarıyla yeşeren bu otlar; soframıza gıda, sırtımıza deri, fabrikalarımıza ise ham madde olur." diye ekledi.

Güneye, Batman'ın sıcak düzlüklerine indiklerinde ritmik çalışan petrol pompaları (atbaşları) onları karşıladı. Dedesi "İşte bu kara altın, sanayimizin enerji merkezlerindendir." dedi.

Adana'nın Çukurova'sına girdiklerinde ise manzara bembeyaz bir örtüye dönüştü. Dedesi bir pamuk kozasını Kerem'e uzattı: "Burası da beyaz altının tekstil kapısıdır. Bu pamuklar dünyayı giydiren kıyafetlere dönüşür."

Antalya'da parıldayan sera denizini görünce Kerem şaşırdı. Dedesi "Burası bizim kış bahçemizdir." dedi. Ardından masmavi koyları göstererek ekledi: "İşte bu da bacasız fabrikamız yani turizmdir. Dumanı yoktur ama tüm dünyaya misafirperverliğimizi sunarak ülkemize kazanç sağlar."

Karavan Konya'ya ulaştığında, göz alabildiğine uzanan sarı buğday denizleri belirdi. Dedesi "Burası ülkenin ekmek teknesidir." bu dev düzlükler; un, makarna ve bisküvi fabrikalarını besleyen bir bereket ambarıdır." dedi.

Balıkesir hattında dedesi Kerem'in eline bembeyaz, ıslıl ıslıl bir kristal bıraktı. Bu, Türkiye'nin en kıymetli hazinelerinden biri olan bor madeniydi. "Bu kristal cevher; geleceğin asıl anahtarıdır evlat, Jet yakıtından yüksek teknolojiye kadar her yerde bu madenin izi var." dedi.

Güneş batarken karavan, İzmir'in rüzgârlı tepelerine doğru tırmanmaya başladı. Kerem, tepelerin üzerinde heybetle dönen beyaz pervaneleri hayranlıkla izlerken bak Kerem Bu pervaneler sadece rüzgârın gücüyle dönmüyor; onların içindeki dayanıklı cam fiberlerde, ısıya ve sürtünmeye karşı çelikten daha sağlam bir güç veren bu bor madeni saklı. Sadece rüzgârda da değil; ovada gördüğün o güneş panellerinin kırılmayan, yıllarca güneşe direnen özel camlarında da bu beyaz güç var. Anlayacağın yer altındaki madenimiz, gökyüzündeki rüzgârı ve güneşi yakalayıp evlerimize enerji olarak gönderen o teknoloji zincirinin en sağlam halkasıdır." dedi dedesi.

İzmir Limanı'nın ışıkları aşağıda birer birer yanarken dedesi karavanın kontağını son kez kapattı. Denize doğru uzanan vinçleri ve gemileri işaret ederek, "Hemen aşağıda parıldayan İzmir Limanı ise bu hazinenin dünyaya açılan ihracat kapılarından Kerem." dedi. "Anadolu'da ürettiğimiz çeliği, kumaşı ve teknolojiyi diğer kıtalara taşıyan lojistik üstlerimizdendir bu liman. Artık doğal kaynaklarımız size emanettir, onları bilinçli kullanırsak geleceğimiz güvenli olur." dedi. Kerem artık şunu biliyordu: Türkiye'nin her bölgesi farklı bir üretim alanına sahiptir ve doğal kaynaklar doğru kullanıldığında ülke ekonomisine katkı sağlar. Ama en önemlisi, bu zenginlikleri korumaktır.

A

Verilen soruları metne göre cevaplandırınız.

1

Giresun fındığının sadece bir yemiş olmaktan çıkarılıp laboratuvarlarda işlenmesi, bir ürünün “ekonomik değerini” nasıl etkiler? Metinden örnekler vererek açıklayınız.

Ürünün katma değerini artırır. Fındık sadece bir yemiş olarak satılmak yerine ilaç ve kozmetik ham maddesine dönüştürüldüğünde değeri on kat artar.

2

Artvin’deki barajlar ve İzmir’deki rüzgâr güllerinin ortak özelliği nedir? Bu baraj ve rüzgar güllerinin doğayı koruma açısından Batman’da çıkarılan petrolden farkı ne olabilir?

Ortak özelliği “temiz ve yenilenebilir” enerji olmalarıdır. Petrolden farkı ise doğayı koruması ve çevre kirliliğine yol açmamasıdır.

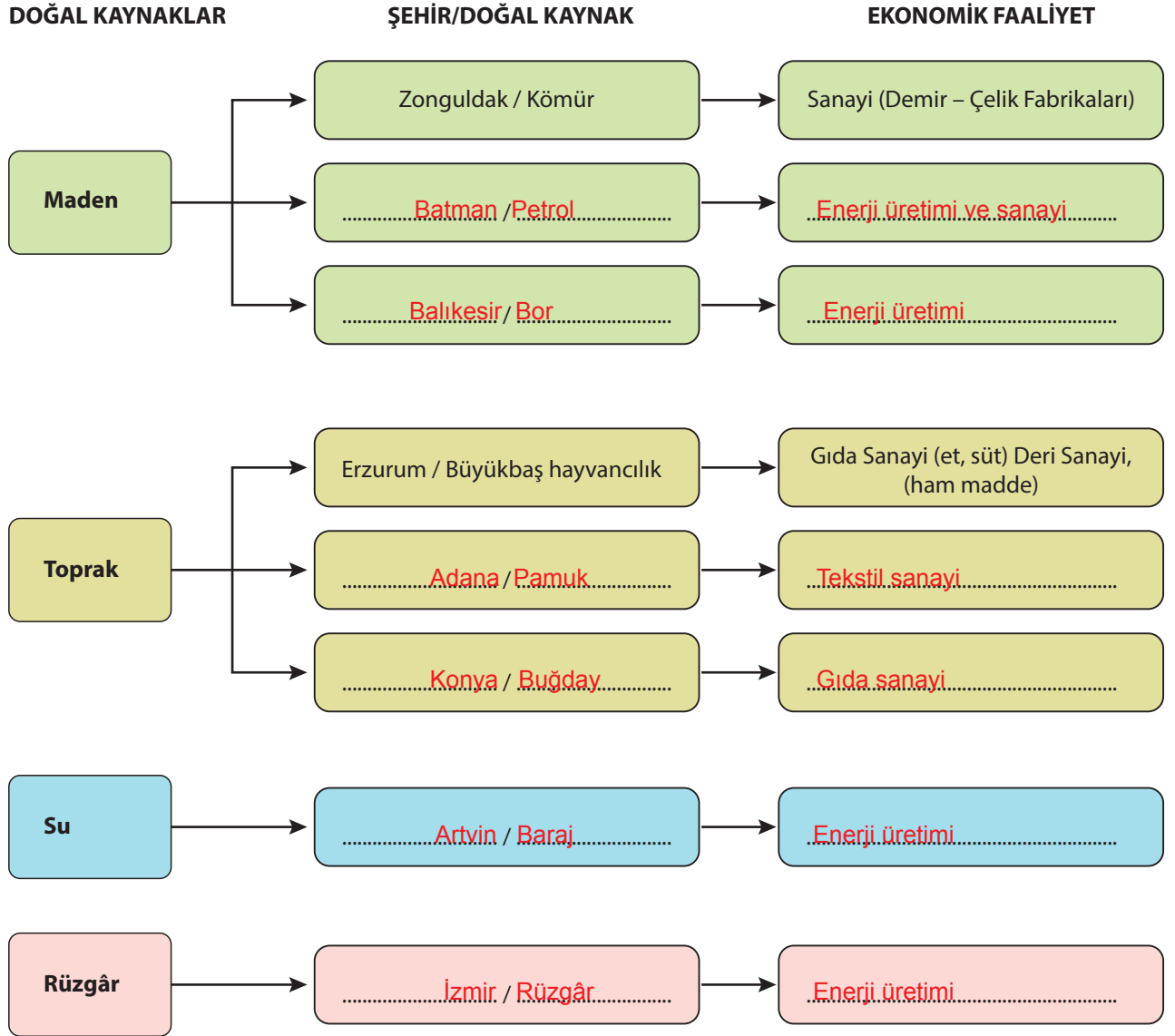
3

Konya’nın “ekmek teknesi”, Erzurum’un ise “Et ve Süt Fabrikası” olarak adlandırılmasında bu bölgelerin yeryüzü şekilleri nasıl bir rol oynamıştır? Açıklayınız.

Konya’nın geniş düzlükleri ve ovaları buğday tarımına; Erzurum’un yüksek platoları ve gür çayırları (meralar) ise büyükbaş hayvancılığa imkân sağlamıştır.

B

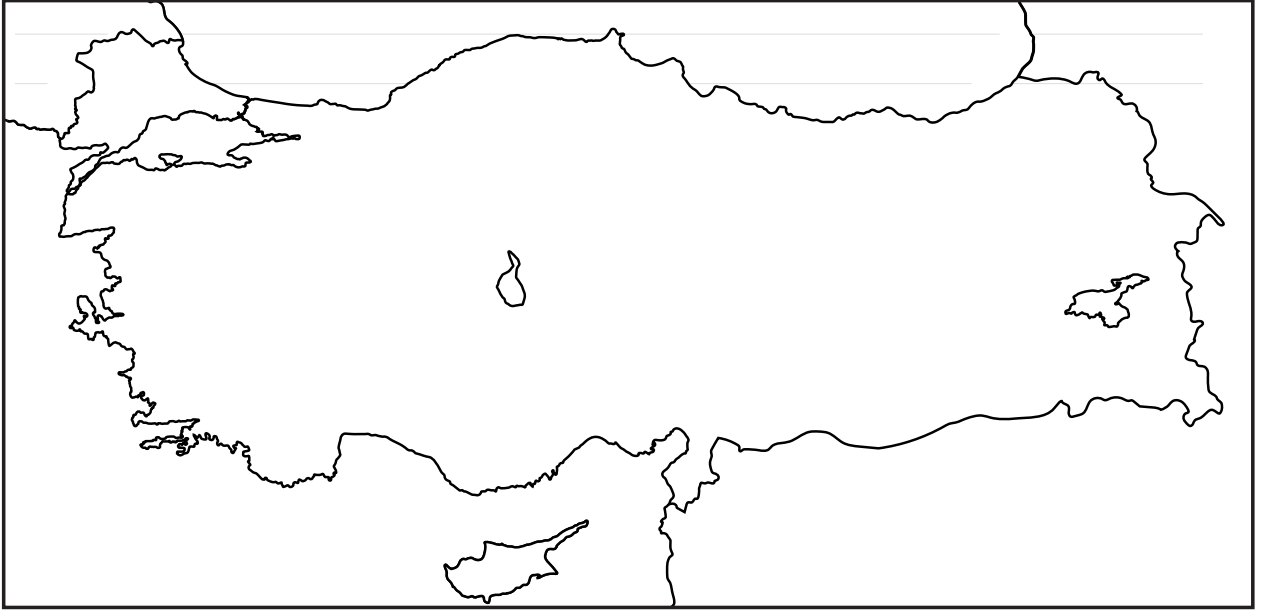
Aşağıdaki bölümü metne göre doldurunuz.

C

1

Verilen Türkiye dilsiz haritasına Zonguldak'tan İzmir'e kadar mavi karavanın yolculuğunu çizerek bir rota oluşturunuz ve şehirlerin yanlarına hikâyede geçen ekonomileriyle ilgili adlandırmaları yazınız. (Örnek: Zonguldak= kara elmas)

2

Anadolu'nun yer altı cevheri olan bor madeninin yenilenebilir enerji kaynaklarıyla olan teknolojik ilişkisi nedir?

Bor madeninin yenilenebilir enerji kaynakları ile ilişkisi: Bor, rüzgâr güllerinin pervanelerindeki dayanıklı cam fiberlerde ve güneş panellerinin ısıya dirençli özel camlarında kullanılarak bu teknolojilerin dayanıklılığını sağlar.

1

Verilen boşlukları metinden yararlanarak doldurunuz

1. Konya, Türkiye'nin **ekmek teknesi**... olarak bilinir çünkü burada unlu mamuller sanayisi çok gelişmiştir
2. Antalya'da güneşli gün sayısının fazla olması, kışın bile **seracılık**..... yapılmasını sağlar.
3. İzmir'de esen rüzgârlar, kurulan **rüzgâr gülleri**...sayesinde temiz enerjiye dönüşür.
4. Geleceğin madeni olan **bor**....., rüzgâr güllerinden jet yakıtına kadar pek çok alanda kullanılacaktır.
5. Zonguldak'ta çıkarılan **kömür**..... madeni, Karabük'teki fabrikalarda demiri eritmek için kullanılır.
6. Giresun'un fındığı sadece bir yemiş değil; **çikolata**....., yağ ve ilaç sanayisi için önemli bir ham maddedir.
7. Artvin'deki sarp kayalıklarda yapılan **arıcılık**....., doğayı koruyarak kazanmanın en tatlı yoludur.
8. Erzurum-Kars yaylalarında gür çayırlar sayesinde **büyükbaş hayvancılık**..... gelişmiştir.
9. Batman'da yerin altından çıkarılan **petrol**....., Türkiye'nin enerji ihtiyacı için kritik bir madendir.

2

Siz de kendi ilinizin doğal kaynağını ve doğal kaynağın dönüştüğü ekonomik faaliyeti yazınız.

İlinizin Adı	Doğal Kaynak	Doğal Kaynağın Dönüştüğü Ekonomik Faaliyet

Tabloda verilen ölçütleri yapmış olduğunuz etkinliklere göre doldurunuz.

Ölçüt	Evet	Kısmen	Hayır
Ülkemizin doğal kaynaklarının neler olduğunu öğrendim.			
Bir doğal kaynağın hangi ekonomik faaliyete dönüştüğünü açıklayabilirim.			
Harita üzerinde şehirlerin yerini ve kaynaklarını eşleştirebilirim.			
Kaynaklarımızı bilim ve teknolojiyle işlemenin önemini kavradım.			
Ülkemin kaynaklarını tanımanın ve onları korumanın bilinçli bir vatandaş görevi olduğunu kavradım.			

MESLEKLERİN YOLCULUĞU

GEÇMİŞ, GÜNÜMÜZ VE GELECEK

Ali, Asya, Zeynep ve Mert öğretmenleriyle birlikte Eskişehir’de düzenlenen Meslekler Fuarı’na katıldılar. Fuar alanına girdiklerinde renkli afişler, kalabalık bölümler ve mesleklerini tanıtan görevliler dikkatlerini çekti. Her bölüm farklı bir meslek anlatılıyor, bu mesleklerin insanların günlük yaşamındaki önemi vurgulanıyordu.

Öğretmenleri, “Bugün mesleklerin sadece adlarını değil, ekonomiyi nasıl bağlantılı olduklarını ve zamanla nasıl değişebildiklerini gözlemleyeceğiz.” dedi. Ardından öğrencileri sırayla bölümleri gezmeye davet etti ve keşif yolculukları böylece başladı.

1. BÖLÜM

ÜRETİM ALANINDAKİ MESLEKLER

İlk bölümde bir gıda mühendisi ve bir fabrika işçisi vardı. Masanın üzerinde bisküvi paketleri, meyve suları ve üretimde kullanılan ham maddeler bulunuyordu.

Gıda mühendisi, ürünlerin sağlıklı ve güvenli olması için nasıl planlama yaptıklarını anlattı. Fabrika işçisi ise makineleri nasıl kullandığını ve ürünlerin nasıl paketlenildiğini gösterdi.

Ali, “Demek ki markette gördüğümüz ürünler önce burada hazırlanıyor.” dedi.

2. BÖLÜM

HİZMET ALANINDAKİ MESLEKLER

İkinci bölümde bir hemşire ve bir doktor insanlara nasıl yardımcı olduklarını anlatıyordu. Masada ölçüm aletleri, broşürler ve sağlıkla ilgili afişler vardı.

Hemşire, hastaların sağlık durumlarını nasıl takip ettiklerini, doktor ise insanların iyileşmesi için neler yaptıklarını örneklerle açıkladı.

Elif, “Burada bir ürün yok ama insanların hayatı için çok önemli işler yapılıyor.” diye düşündü.

3. BÖLÜM

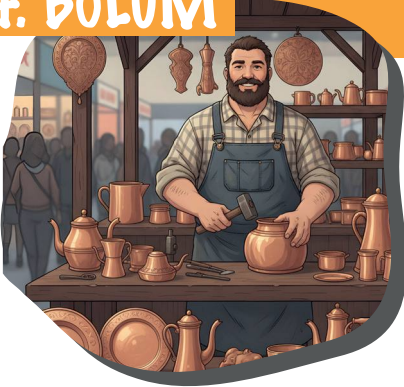

DAĞITIM VE TİCARET ALANINDAKİ MESLEKLER

Üçüncü bölüm oldukça hareketliydi. Bir tır şoförü, ürünleri şehirlerarasında nasıl taşıdığını anlatırken; bir satış danışmanı, ürünlerin mağazalarda nasıl tanıtıldığını ve insanlara nasıl ulaştırıldığını gösteriyordu.

Mert, “Ürünler üretiliyor ama insanlara ulaşmazsa işe yaramaz.” dedi.

4. BÖLÜM

UNUTULMAYA YÜZ TUTMUŞ MESLEKLER

Dördüncü bölümde bir bakırcı bakır kapları elle nasıl yaptığını gösteriyordu. Eskiden bu kapların evlerin vazgeçilmezi olduğunu ancak artık fabrikada üretilen ürünlerin daha yaygın olduğunu anlattı.

Zeynep, “Demek ki bazı meslekler zamanla kayboluyor.” diye düşündü.

5. BÖLÜM

GELECEĞİN MESLEKLERİ

Son bölümde bir robot programcısı ve bir yapay zekâ uzmanı vardı. Robot kolunu hareket ettiriyor, bilgisayarların nasıl “öğrendiğini” anlatıyorlardı.

Uzman, “Gelecekte robotlar birçok işi yapacak ama onları yönetecek insanlara her zaman ihtiyaç olacak.” dedi.

Ali heyecanla, “Belki ben de ileride böyle bir meslek edinirim.” dedi.

GÜNÜN SONUNDA...

Fuar gezisi bittiğinde öğrenciler şunu fark etti:

Bazı meslekler ürün üretir, bazıları hizmet sunar, bazıları ürünleri taşır ve satar. Zamanla bazı meslekler kaybolurken bazı meslekler ise yeni ortaya çıkar.

Öğretmenleri, “Bugün gördükleriniz, ekonominin nasıl işlediğini anlamınıza yardımcı olacak.” dedi.

Öğrenciler, mesleklerin sadece birer iş değil, toplumun birlikte çalışmasını sağlayan önemli parçalar olduğunu anladı.

A

İncelediğiniz metindeki gözlemlerden yola çıkarak fuarda karşılaşılan mesleklerin hangi ekonomik faaliyet türüne ait olduğunu yazınız.

Meslek**Ekonomik Faaliyet Türü**

1. Gıda Mühendisi

Sanayi

2. Fabrika İşçisi

Sanayi

3. Hemşire

Hizmet

4. Doktor

Hizmet

5. Tır Şoförü

Ulaşım

6. Satış Danışmanı

Hizmet

7. Bakırcı

Sanayi

8. Yapay Zekâ Uzmanı

Hizmet

B

Aşağıdaki tabloda, her başlığa uygun meslek örnekleri yazınız.

Unutulmaya Yüz Tutmuş Meslekler

Bakırcı

Dokumacı

Oymacı

Günümüzde Yaygın Meslekler

Fabrika İşçisi

Hemşire

Doktor

Şoförlük

Satış Danışmanı

Geleceğin Meslekleri

Robot Programcısı

Yapay Zekâ Uzmanı

Drone Operatörü

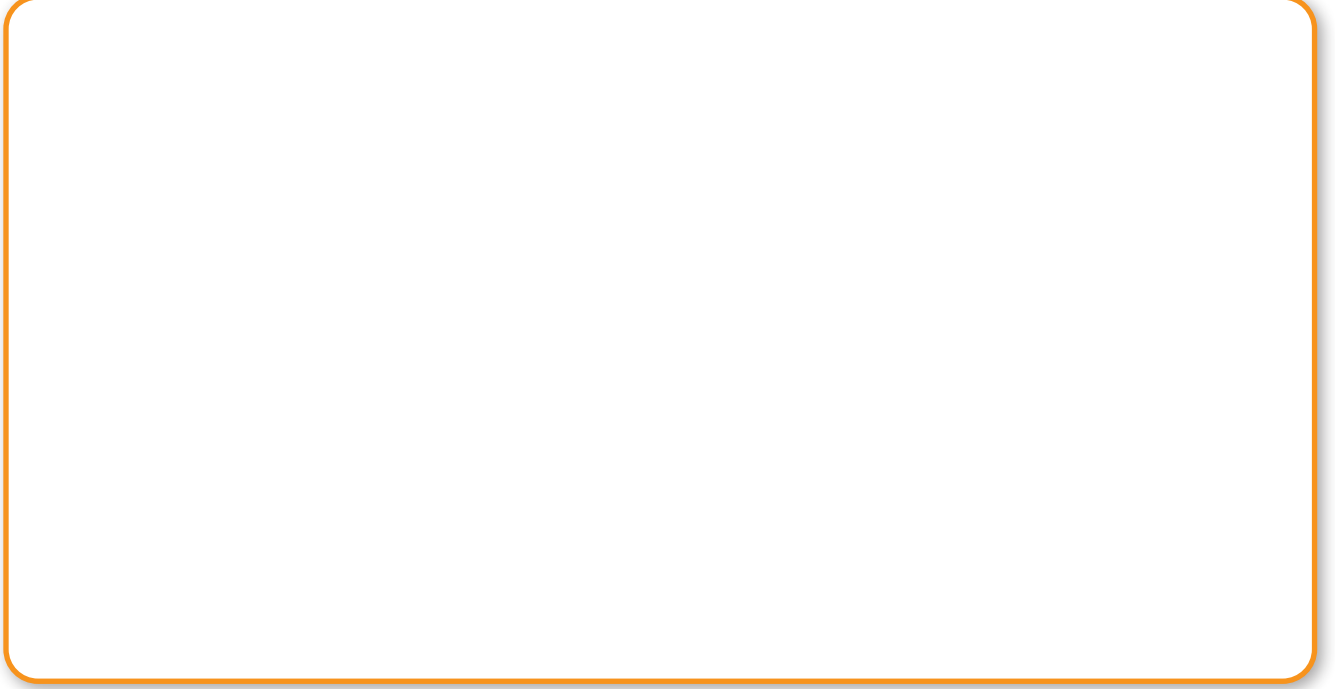
Veri Madencisi

Robot Psikoloğu

B

Siz de fuarda yer alan yeni meslekleri inceleyerek bu mesleklerin neden ortaya çıkmış olabileceklerine dair düşüncelerinizi yazınız.

GAZETE HABERİ

Genç Girişimciler Dünyayı Değiştiriyor!

Bir araştırma raporuna göre son yıllarda geliştirilen birçok yenilikçi ürünün arkasında ortaokul çağında başlayan fikirler bulunuyor. Uzmanlar özellikle gençlerin geliştirdiği çevre dostu ürünlerin ve günlük yaşamı kolaylaştıran tasarımların yatırımcıların dikkatini çektiğini söylüyor. Raporda başarılı projelerin üç ortak özelliği olduğu belirtiliyor:

- İnsanların gerçek bir sorununa çözüm üretmesi
 - Ürünün üretim maliyetinin planlanması
 - Ürünün doğru pazarlama yöntemiyle tanıtılması
- Araştırmacılar, "Bugünün öğrencileri yarının girişimcileri olabilir." diyor.

A

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Haberde başarılı girişimlerin üç ortak özelliği belirtilmiştir.

Bu özelliklerden hangisinin başarılı bir proje için daha belirleyici olduğunu düşünüyorsunuz? Nedenleriyle açıklayınız.

Başarılı bir proje için en belirleyici özelliğin ürünün gerçek bir soruna çözüm üretmesi olduğunu düşünüyorum. Çünkü insanların ihtiyacını karşılamayan bir ürün, iyi tanıtılsa da ya da maliyeti uygun olsa da çok fazla ilgi görmeyebilir. Önce insanların yaşadığı bir sorun belirlenmeli, sonra buna uygun bir çözüm geliştirilmelidir.

2. Haberde başarılı girişimlerin gerçek bir soruna çözüm üretmesi gerektiğine değiniliyor. Ancak bazen tasarlanan ürün insanların bir sorununa çözüm getirse bile girişim başarısız olabilir.

Haberde verilen bilgilerden hareketle bunun iki olası nedenini yazınız.

Ürünün üretim maliyeti fazla olabilir. Bu durumda ürün pahalıya satılır ve insanlar satın almak istemeyebilir.

Ürün doğru şekilde tanıtılamayabilir. İnsanlar ürünü tanımazsa faydasını bilmedikleri için satın almayabilir.

3. Gelecekte ortaya çıkabilecek sorunları düşündüğünüzde sizce insanların hangi sorunların çözümü için ürün tasarlaması gerekiyor? Nedenleriyle açıklayınız.

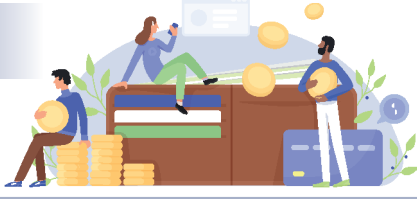
Gelecekte özellikle su tasarrufu, çevre kirliliği, enerji tasarrufu, yaşlılara yardım ve eğitimde kolaylık sağlayan ürünler tasarlanmalıdır. Çünkü nüfus arttıkça doğal kaynaklar daha hızlı tükenebilir. Ayrıca teknoloji geliştikçe insanların günlük yaşamını kolaylaştıran ürünlere daha çok ihtiyaç duyulacaktır.

B

Siz de bir girişimci olarak gerekli araştırmaları yaparak insanların bir sorununu çözmeyi amaçlayan ürün tasarlayınız. Bunun için öncelikle aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Ürünün Adı	Ürün hangi hedef kitle için tasarlanıyor?	Ürün hangi sorunu/sorunları çözmeyi amaçlıyor?
Akıllı Ders Planlayıcı Kalemlik	İlkokul ve ortaokul öğrencileri	Öğrencilerin kalem, silgi, cetvel gibi eşyalarını kaybetmesini önlemek; ödevlerini ve ders programlarını hatırlamalarını sağlamak

C

Tasarladığınız ürünü üretmek için yatırım gerekir. Yatırım, kazanç elde etmek veya bir değer üretmek amacıyla para, emek, zaman ya da kaynakların bir işe veya projeye aktarılmasıdır. Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Ürününüzü üretmek için hangi malzeme ve araçlara ihtiyaç duyduğunuzu yazınız.

Plastik veya dayanıklı karton gövde, bölmeli kalemlik iç tasarımı, küçük dijital ekran, pil, uyarı sesi verecek mini sistem, yapıştırıcı, makas, cetvel, küçük bağlantı parçaları gerekir.

2. Ürününüzün üretiminde en çok hangi giderlerin maliyeti artıracığını düşünüyorsunuz? Nedenleriyle açıklayınız.

En çok teknolojik parçalar maliyeti artırır. Çünkü dijital ekran, pil sistemi ve hatırlatma mekanizması sıradan kırtasiye malzemelerine göre daha pahalıdır. Ayrıca ürün dayanıklı olsun diye kaliteli malzeme kullanmak gerekir.

3. Ürününüzün üretiminde para, zaman ve emek açısından karşılaşılabileceğiniz zorlukları düşününüz. Bu zorlukların üstesinden gelmek için hangi çözüm yollarını geliştirebilirsiniz?

Karşılaşılabilecek zorluklar; yeterli para bulamamak, ürünü tasarlarken zamanın yetmemesi ve bazı parçaları birleştirmenin zor olmasıdır. Bu zorlukları aşmak için önce basit bir prototip hazırlanabilir. Daha uygun fiyatlı malzemeler seçilebilir. Görev paylaşımı yapılarak üretim süreci hızlandırılabilir. Gerekirse öğretmen veya aile büyüklerinden destek alınabilir.

Ç

Gerçek girişimciler ürünlerini üretmeden önce insanların bu ürünü satın alıp almayacağını araştırır. Bunun için siz de aşağıdaki gruplardan en az 10 kişiyle görüşme yaparak tabloyu doldurunuz.

- Aile üyeleriniz
- Öğretmenleriniz
- Arkadaşlarınız
- Komşularınız

Görüştüğüm kişi	Ürünün gerekli olduğunu düşünüyor mu?	Ürünü kullanmayı düşünür mü?	Ödeme yapabileceği miktar (TL)
Anne	Evet	Evet	750
Baba	Evet	Evet	780
Öğretmen 1	Evet	Evet	760
Öğretmen 2	Evet	Hayır	620
Arkadaş 1	Evet	Evet	700
Arkadaş 2	Evet	Evet	690
Arkadaş 3	Hayır	Hayır	660
Komşu 1	Evet	Evet	740
Komşu 2	Evet	Evet	730
Komşu 3	Evet	Hayır	600

Bu görüşmelerden sonra ürünün başarılı olma ihtimali hakkında ne düşünüyorsunuz? Cevabınızı gerekçeleriyle yazınız.

Ürünün başarılı olma ihtimalinin yüksek olduğunu düşünüyorum. Çünkü görüştüğüm kişilerin çoğu ürünün gerekli olduğunu söylemiştir. Ayrıca birçok kişi ürünü kullanabileceğini ve bunun için ödeme yapabileceğini belirtmiştir. Bu durum, ürünün ihtiyaç karşılayabileceğini göstermektedir. Ancak fiyat çok yükselirse bazı kişiler ürünü almak istemeyebilir.

D

Her girişimde bazı riskler vardır. Bir araştırmaya göre, ürün geliştiren girişimcilerin karşılaştığı birtakım sorunlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Sorun	Yüzde (%)
Yeterli kaynağın olmaması (Para, teknoloji, malzeme vs.)	40
Ürünün üretiminin pahalı olması	25
Ürünün insanlara yeterli düzeyde tanıtılamaması	20
Rekabete neden olabilecek bazı ürünlerin olması	15

1. Bu sorunlardan hangisinin ürününüz için en ciddi risk olduğunu düşünüyorsunuz? Gerekçenizle birlikte açıklayınız.

Benim ürünüm için en ciddi risk yeterli kaynağın olmamasıdır. Çünkü bu ürünün yapılabilmesi için hem malzeme hem de teknolojik parça gerekmektedir. Eğer yeterli para veya uygun araç bulunmazsa ürünün üretimi zorlaşır.

2. Ürününüz ile ilgili riskleri azaltmak için neler yapmayı planlıyorsunuz?

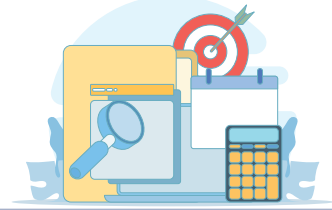
Riskleri azaltmak için önce ürünün basit ve düşük maliyetli bir örneğini hazırlamayı planlıyorum. Daha sonra kullanıcı görüşlerini alarak gereksiz özellikleri çıkarabilirim. Uygun fiyatlı malzeme seçerek maliyeti düşürebilirim. Ürünü okulda ve sosyal medya üzerinden tanıtarak daha çok kişiye ulaşabilirim.

E

Bir ürün üretmek için bazı kaynaklar gerekir.

Ürününüz için gerekli kaynakları aşağıdaki tabloya yazınız.

Kaynak türü	Sizin ürününüz için gerekenler
İnsan gücü	Tasarım yapacak kişi, ürünü birleştirecek kişi, teknik destek verecek uzman
Malzeme	Plastik gövde, bölme parçaları, küçük ekran, pil, düğme, kablo
Sermaye	Malzemeleri satın almak, deneme üretimi yapmak, tanıtım hazırlamak için para
Teknoloji	Küçük dijital ekran, hatırlatma sistemi, basit elektronik parçalar

F

Bir ürünün satılabilmesi için insanların onu tanıması gerekir. Bunun için de etkili bir pazarlama stratejisi izlenmelidir. Aşağıda bazı pazarlama yöntemleri verilmiştir.

- Televizyon reklamları
- Genel ağ üzerinden tanıtım
- Fuarlar yoluyla tanıtım

1. Ürününüz için en uygun pazarlama yöntemi olarak hangisini görüyorsunuz? Neden?

Benim ürünüm için en uygun pazarlama yöntemi genel ağ üzerinden tanıtımdır. Çünkü bu ürün öğrenciler ve veliler için tasarlanmıştır. Günümüzde veliler ve öğrenciler dijital ortamları sık kullanmaktadır. Bu nedenle ürün kısa videolar ve görsellerle daha kolay tanıtılabilir.

2. Ürününüzü tanıtmak için bir slogan yazınız.

"Dersin düzenli, başarın güçlü!"

G

Şimdi tüm çalışmalarınızı gözden geçirerek kısa bir proje raporu hazırlayınız.

RAPOR ŞABLONU

Ürün adı : Akıllı Ders Planlayıcı Kalemlik

Ürünün amacı : Öğrencilerin okul araçlarını düzenli kullanmasını sağlamak ve ders planlarını takip etmelerine yardımcı olmak.

Hangi sorunu çözmeyi amaçlıyor? Öğrencilerin eşyalarını kaybetmesi, ödevlerini unutması ve ders çalışma düzeni kurmakta zorlanması sorunlarını çözmeyi amaçlıyor.

Hedef kullanıcılar: İlkokul ve ortaokul öğrencileri

Tahmini maliyet: 350-500 TL

Olası riskler: Malzeme maliyetinin artması, ürünün yeterince tanıtılamaması, benzer ürünlerin bulunması

Pazarlama yöntemi: Genel ağ üzerinden reklam

Neden bu projenin başarılı olacağını düşünüyorum?

Bu projenin başarılı olacağını düşünüyorum çünkü bu proje öğrencilerin günlük hayatta yaşadığı gerçek bir soruna çözüm üretmektedir. Ayrıca görüşme yaptığım kişilerin çoğu ürünü gerekli bulmuştur. Kullanımı kolay ve faydalı olduğu için ilgi görebilir.

KARDELEN AİLESİNİN ÜÇ KUŞAK YOLCULUĞU

Kardelen ailesinin en büyüğü olan Hasan dede, gençliğinde Almanya'ya işçi olarak gitmiştir. 1970 yılında Konya'dan İstanbul'a otobüsle 16 saat süren bir yolculuk yapmış, ardından trenle günler süren bir seyahatin sonunda Berlin'e ulaşmıştır.

O yıllarda ulaşım yavaş, iletişim ise oldukça sınırlıydı. Hasan dede Almanya'ya vardığında kendini yalnız hissetti. Farklı bir dil, farklı yemekler, farklı bir yaşam tarzı... Türkiye'deki ailesiyle yalnızca mektupla haberleşebildi. Yazdığı mektubun cevabı bazen bir ay sonra geliyordu.

Hasan dede o dönemki anılarını bir akşam torunlarına şöyle anlatır: "Evladım, biz oraya ekmek parası için gittik ama zamanla kültürümüzü de götürdük. Döner dükkânı açtık, Türk marketleri kurduk. Alman komşularımıza Türk çayı ikram ettik. Onlar da bize kendi yemeklerini ikram etti."

Sonrasında zamanla ulaşım imkânları artmıştır. 2005 yılında Hasan dede'nin oğlu Mehmet, Berlin'e uçakla yalnızca 3 saatte gitmiştir. Artık yolculuk günler değil saatler sürmüştür.

Mehmet, üniversite yıllarında Alman arkadaşlarıyla birlikte hem Türk yemekleri yapmış hem de Alman kültürünü yakından tanımıştır. Türk dizilerinden bahsetmiş, Alman arkadaşları Türkiye'yi merak etmeye başlamıştır. Türkiye'ye döndüğünde ise günlük konuşmasında bazı Almanca kelimeler kullandığını fark etmiştir.

Bugün ise Hasan dede'nin torunu Zeynep, Almanya'ya hiç gitmeden Berlin'de yaşayan arkadaşı Helena ile görüntülü konuşabilmektedir. Akıllı telefon ve internet sayesinde aralarındaki binlerce kilometrelik mesafe neredeyse ortadan kalkmıştır. Helena, Türk dizileri izlemekte hatta bazı Türkçe kelimeleri öğrenmektedir. Zeynep ise Alman rap müziği dinlemekte ve bazı Almanca ifadeleri günlük hayatında kullanmaktadır.

Artık kültürel etkileşim yalnızca göç yoluyla değil, dijital ortamda da gerçekleşmektedir.

Bir akşam aile sofrasında üç kuşak bir araya geldi. Masada hem Türk yemekleri vardı hem de Helena'nın önerdiği bir Alman tatlısı yapılmıştı. Sohbet sırasında şu soru ortaya atıldı: "Teknoloji bizi birbirimize mi yaklaştırdı yoksa kültürümüzü mü değiştirdi?"

Hasan dede şöyle dedi: "Bizim zamanımızda kültürü taşımak için yolculuk yapmak gerekiyordu."

Mehmet ekledi: "Bizim zamanımızda kültürler arasında alışveriş vardı."

Zeynep ise düşünerek şunları söyledi: "Şimdi kültürler genel ağ sayesinde aynı anda birbirini etkiliyor. Artık sınırlar eskisi kadar belirgin değil."

Kardelen ailesi ulaşım ve iletişim teknolojileri geliştikçe insanların daha hızlı yer değiştirdiğini, kültürel etkileşimin arttığını ve kültürlerde karşılıklı olarak değişim ve dönüşümlerin olduğunu fark etmiştir.

A

Metinde yer alan üç kuşağın kullandıkları ulaşım ve iletişim teknolojilerini belirleyerek bu teknolojilerin kültürel etkileşime nasıl yansıdığını aşağıdaki tabloya yazınız.

Kişi	Kullanılan Ulaşım/İletişim Teknolojisi	Kültürel Etkileşimin Sonucu
Hasan dede	Otobüs, tren, mektup	Kültürünü Almanya'ya taşımış, Türk yemekleri ve alışkanlıklarını tanıtmış
Mehmet	Uçak, yüz yüze iletişim	Türk ve Alman kültürleri arasında karşılıklı etkileşim yaşanmış
Zeynep	Akıllı telefon, genel ağ, görüntülü konuşma	Dijital ortamda kültürel etkileşim kurmuş, farklı kültürleri eş zamanlı tanıtmış

B

“Kardelen Ailesinin Üç Kuşak Yolculuğu” metninde anlatılanları hatırlayarak “ulaşım araçlarının gelişmesi, iletişim araçlarının yaygınlaşması ve dijital platformların çoğalmasının” kültürel değişime nasıl etki ettiğini düşününüz. Aşağıdaki tabloda her başlığın altına iki örnek yazınız.

Ulaşım Teknolojileri

- İnsanlar farklı toplumları ..
yinde tanımıştır.
- Kültürel etkileşim hızlan-
mıştır.

İletişim Teknolojileri

- İnsanlar daha sık haber-
leşmeye başlamıştır.
- Kültürel bilgi paylaşımı ..
artmıştır.

Dijital Platformlar

- Görüntülü konuşma ile ..
anlık iletişim kurulmuştur.
- Sosyal medya ile kültürler
hızla yayılmıştır.

C

Aşağıdaki haritada Türkiye ve Almanya arasındaki mesafeyi inceleyerek soruları cevaplayınız.

1. 1970 yılında bu yolculuk neden uzun sürmüş olabilir?

1970 yılında ulaşım araçları bugünkü kadar gelişmiş değildi. Hasan dede önce otobüsle İstanbul'a gitmiş, sonra trenle günler süren bir yolculuk yapmıştır. O dönemde yolculuklar daha yavaş gerçekleştiği için Türkiye'den Almanya'ya gitmek uzun sürmüştür.

2. Günümüzde aynı yolculuk neden daha kısa sürmektedir?

Günümüzde ulaşım teknolojileri gelişmiştir. Özellikle uçak yolculuğu sayesinde insanlar çok daha kısa sürede başka ülkelere gidebilmektedir. Bu nedenle Türkiye ile Almanya arasındaki yolculuk artık günler değil, saatler içinde tamamlanmaktadır.

Kendinizi Zeynep'in yerine koyarak Berlin'de yaşayan bir arkadaşınız olduğunu varsayınız. Aşağıdaki alanlardan birini araştırarak ona kültürümüzü anlatan bir mektup yazınız.

- Yemek
- Müzik
- Geleneksel kıyafetler

Sevgili Helena,

Ben Türkiye'de yaşayan arkadaşın Zeynep. Sana ülkemizin kültürü hakkında daha ayrıntılı bilgi vermek istedim. Türkiye çok zengin ve köklü bir kültüre sahiptir. İnsanlarımız misafirperverdir ve gelen misafirleri en iyi şekilde ağırlamaya büyük önem verir. Misafir geldiğinde genellikle çay ikram edilir ve birlikte sohbet edilir.

Türk mutfağı da oldukça çeşitlidir. Kebap, mantı, dolma ve baklava en bilinen yemeklerimiz arasındadır. Yemeklerimiz genellikle evde özenle hazırlanır ve ailece birlikte yenir. Özellikle bayramlarda ve özel günlerde sofralar daha da zenginleşir. Aile büyükleri ziyaret edilir ve herkes bir araya gelir.

Müzik kültürümüz de çok renklidir. Türkülerimiz geçmişten günümüze kadar ulaşmış ve kültürümüzün önemli bir parçası olmuştur. Ayrıca günümüzde pop müzik ve farklı müzik türleri de yaygın olarak dinlenmektedir. Düğünlerde ve kutlamalarda müzik eşliğinde eğlenmek bizim için çok önemlidir.

Geleneksel kıyafetlerimiz ise geçmişte daha yaygınken bugün özel günlerde kullanılmaktadır. Örneğin halk oyunları oynanırken yöresel kıyafetler giyilir. Bu kıyafetler kültürümüzün bir parçasıdır ve geçmişimizi yansıtır.

Eğer bir gün Türkiye'ye gelersen sana hem yemeklerimizi tattırmak hem de kültürümüzü yakından tanıtmak isterim. Senin kültürünü de öğrenmek beni çok mutlu eder. Böylece birbirimizi daha iyi tanıyabiliriz.

Sana en kısa zamanda tekrar yazmak istiyorum.

Sevgilerle,
Zeynep

D

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Teknolojik gelişmelerin kültürler arası alışveriş üzerindeki etkisini değerlendiriniz.

Teknolojik gelişmeler sayesinde insanlar farklı kültürleri daha hızlı ve kolay tanımaktadır. İletişim ve ulaşım araçları kültürler arasındaki etkileşimi artırmıştır.

2. Kültürlerin birbirini etkilemesinin sizce olumlu ve olumsuz yanları neler olabilir?

Olumlu yanları: Kültürler birbirini tanır.

Aanlayış artar.

Yeni bilgiler öğrenilir.

Olumsuz yanları: Kültürel yozlaşma olabilir.

Kendi kültürünü unutma riski oluşabilir.

Kültürel benzerlik artabilir.

3. Sizce dijital ortamda gerçekleşen kültürel etkileşim, yüz yüze etkileşimin yerini alabilir mi? Nedenleriyle açıklayınız.

Dijital etkileşim yüz yüze etkileşimin yerini tamamen alamaz. Çünkü yüz yüze iletişim daha güçlü ve samimidir. Ancak dijital ortamlar uzak mesafelerde iletişimi kolaylaştırır.

Aşağıdaki örnek durumlarda “Patentle Türkiye 2026” adlı bir öğrenci yarışmasında finale kalan projelere yer verildiğini görüyorsunuz. Bu projeler, öğrencilerin geliştirdiği eser ve buluşlardan oluşmaktadır. Ancak bazı projelerle ilgili dikkat çekici hukuki sorunlar bulunmaktadır. Karakterlerin durumlarını inceleyerek etkinlikte yer alan bölümleri tamamlayınız.

MİRAY

Van

Buluş/Eser: Akıllı Damlacık

İşlevi: Nem ve toprak sıcaklığını ölçerek sulamayı otomatik ayarlayan sera sistemi

Durum: Patent başvurusu yapmadan buluşunu okul fuarında tanıttı. Berke, benzer ürüne patent aldı.

BERKE

Hakkari

Buluş/Eser: Akıllı Damlacık

İşlevi: Sensör teknolojisiyle geliştirilen akıllı sulama kontrol sistemi

Durum: turkpatent.gov.tr üzerinden patent başvurusunu tamamladı. Miray, itiraz başvurusu yapacağını açıkladı.

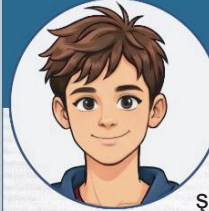
SELİN

İstanbul

Buluş/Eser: Susuz Günler

İşlevi: İklim değişikliğini işleyen roman

Durum: Romanını bir yayınevine gönderdi; Yayınevi romanı izinsiz ve başka isim altında bastı. Selin'in babası durumu fark etti.

EMRE

Ankara

Buluş/Eser: Susuz Günler

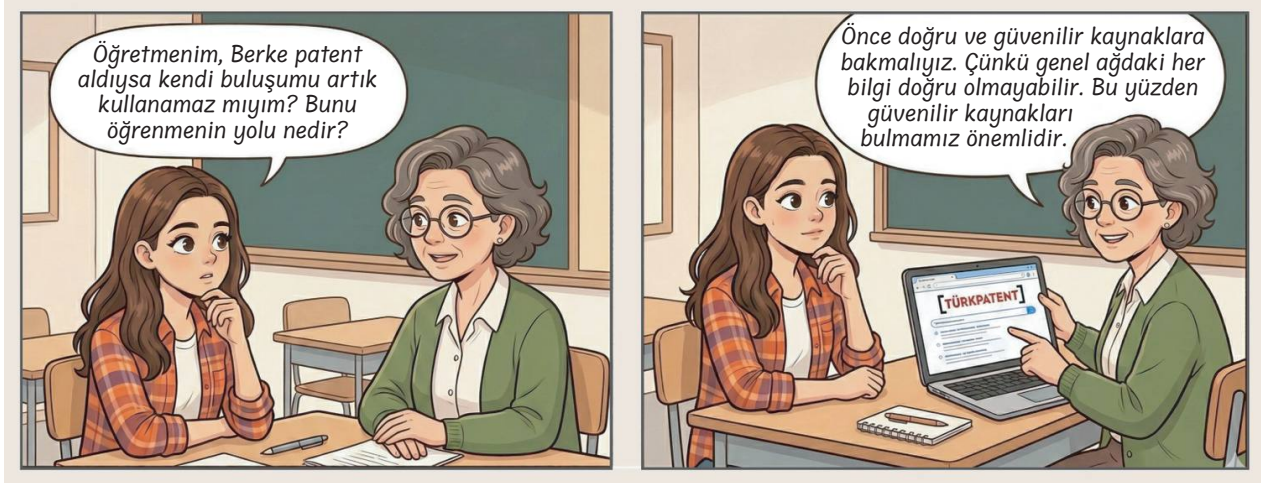
İşlevi: İklim değişikliğini işleyen şarkı

Durum: Selin'in iznini almadan romanın hikâye unsurlarını kullandı. Farkında olmadan telif ihlaline yol açtı.

A

Kaynak Belirleme

Miray patent başvurusu yapmadan önce projesini fuarda anlattığını fark etti ve endişelendi. Berke'nin avukatından gelen e-posta kafasını daha da karıştırdı. Bunun üzerine Miray öğretmenine danıştı.

Miray ve Selin'in sorununa yardımcı olmak için aşağıdaki kaynak kartlarını inceleyiniz. Kaynakların güvenilir olup olmadığını araştırarak değerlendiriniz. Ardından verilen soruları yanıtlayınız.

KAYNAK A mevzuat.gov.tr Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ✓ Resmî devlet sitesi ✓ Güncel kanun metni ✓ Eser tanımları, haklar ve yaptırımlar	KAYNAK B anonim-blog.net Patent almak çok kolay, sadece formu doldur! ✗ Yazar belirsiz ✗ Tarih yok ✗ Kanun belirtilmemiş ✗ Reklam içeriyor	KAYNAK C turkpatent.gov.tr Patent Başvuru Kılavuzu 2026 ✓ Yetkili kurum ✓ Başvuru adımları ✓ Gerekli belgeler
KAYNAK Ç telifhaklari.ktb.gov.tr T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü ✓ Resmî bakanlık sitesi ✓ Tescil bilgisi ✓ Bandrol uygulamaları ✓ İhlal durumları	KAYNAK D Genel ağ ansiklopedisi — 'Fikrî Mülkiyet' konusu Genel ansiklopedi maddesi. Herkes düzenleyebilir. ~ Genel bilgi verir ✗ Hukuki detay yetersiz ✗ Güncelliği doğrulanamaz	KAYNAK E Sosyal Bilgiler Öğretmeni Ders Notu Güvenilir kişi tarafından hazırlanmış, ancak resmî kaynak değil. ~ Tanıdık kaynak ✗ Resmî değil ✗ Güncelliği bilinmiyor ✗ Kanun atfı yok

1. Miray'ın patent anlaşmazlığı için kullanabileceği en güvenilir 2 kaynağı seçiniz ve gerekçenizi karşısına yazınız.

Seçilen Kaynak	Gerekçe: Bu kaynağı neden seçtiniz?
mevzuat.gov.tr	Resmî devlet sitesidir. Kanun metnini doğrudan verdiği için hukuki bilgiye en güvenilir biçimde ulaşılır.
turkpatent.gov.tr	Patent başvuruları ve patent süreciyle ilgili yetkili kurumun resmî sitesidir. Başvuru adımları, gerekli belgeler ve süreç bilgileri burada yer alır.

2. İncelediğiniz kaynaklardan Selin'in "telif hakkı ihlali" durumuna uygun olanları ve olmayanları belirleyiniz. Uygun olmayanlar için kısa bir açıklama yazınız.

Kaynak	Selin için Uygun mu?	Gerekçe
A	☒ Uygun ☐ Değil	Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu telif hakkını düzenler. Eser sahibinin hakları ve ihlal durumları burada öğrenilebilir.
B	☐ Uygun ☒ Değil	Yazar belirsizdir, tarih yoktur, reklam içerir; hukuki güvenilirliği yoktur.
C	☐ Uygun ☒ Değil	Patent başvurusu ile ilgilidir. Selin'in sorunu patent değil, telif hakkı ihlalidir.
Ç	☒ Uygun ☐ Değil	Telif Hakları Genel Müdürlüğü'nün resmî sitesidir. Telif, kayıt-tescil ve ihlal süreçleri hakkında güvenilir bilgi verir.
D	☐ Uygun ☒ Değil	Genel bilgi verebilir ancak herkes düzenleyebildiği için hukuki dayanak olarak yeterli değildir.
E	☐ Uygun ☒ Değil	Konuyu anlamaya yardım edebilir ama resmî olmadığı için tek başına kullanılmamalıdır.

B Bilgi Toplama

Berke, patent başvurusu tamamlandıktan sonra Avukat Erhan Bey'e danıştı.

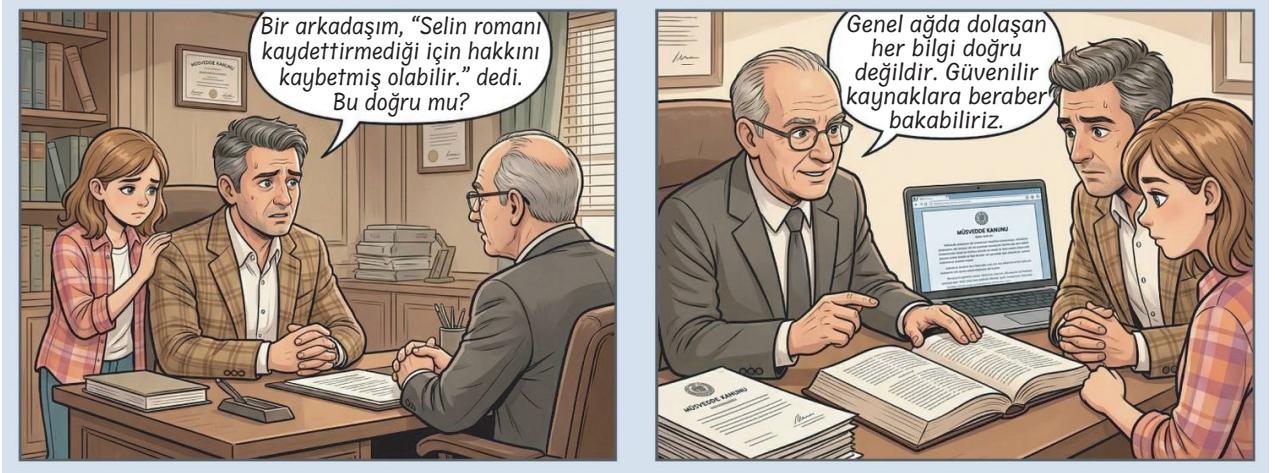
Aşağıdaki karakterlerden birini seçiniz. Seçtiğiniz karaktere ait eser veya buluşla ilgili aşağıdaki soruları, belirlediğiniz güvenilir kaynaklardan yararlanarak cevaplayınız.

MİRAY ☐ Seçiyorum	BERKE ☐ Seçiyorum	SELİN ☒ Seçiyorum	EMRE ☐ Seçiyorum
BİLGİ ALANI	TOPLADIĞIM BİLGİ		
Karakterimin eseri telif hakkı mı, patent hakkı mı?	Telif hakkıdır. Çünkü Selin'in ortaya koyduğu şey bir edebî eserdir, yani romandır.		
Bu hakkı düzenleyen kanunun adı nedir?	5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunudur.		
Başvuru yapılacak yetkili kurum neresidir?	Telif konularında başvurulabilecek resmî kurumlardan biri T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğüdür. İhlalin niteliğine göre ayrıca mahkeme yoluna da başvurulabilir.		
Başvuru nasıl yapılır? (Online / şahsen)	Telifte hak, eserin ortaya çıkmasıyla doğar; hak sahibi olmak için zorunlu başvuru şart değildir. Ancak bazı kayıt-tescil işlemleri başvuru yoluyla yapılabilir.		
Koruma süresi ne kadardır?	Eser sahibinin yaşamı boyunca ve ölümünden sonra 70 yıl devam eder.		
Tescil zorunlu mudur? Açıklayınız.	Hayır, zorunlu değildir. Telif hakkı eser meydana geldiğinde doğar. Kayıt-tescil bazı durumlarda ispat kolaylığı sağlar; hak doğurmak için şart değildir. Sinema, müzik ve bilgisayar oyunları gibi bazı türlerde özel kayıt-tescil uygulamaları vardır.		
İhlal durumunda başvurulacak kurum / yol?	Duruma göre Telif Hakları Genel Müdürlüğü, hukuki başvuru yolları ve mahkeme süreci kullanılabilir.		
Eserde/üründe kullanılacak sembol nedir? (© veya ® veya TM)	© sembolü uygundur.		

C

Bilgi Doğrulama

Selin'in babası, Selin'in durumunu avukata anlattı.

1. Aşağıdaki ifadeleri güvenilir kaynaklardan yararlanarak inceleyiniz. Her ifadenin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğunu belirleyiniz. Yanlış olan ifadeler için doğru bilgiyi yazınız.

İFADE	D Y	DOĞRU BİLGİ
1 Roman yazar kişi, eserini koruma altına almak için mutlaka notere gidip tescil yaptırmalıdır.	☐ D ☒ Y	Roman gibi eserlerde telif hakkı, eser ortaya çıktığı anda doğar. Zorunlu tescil şart değildir.
2 Telif hakkı, eser sahibinin hayatı boyunca ve ölümünden itibaren 70 yıl daha devam eder.	☒ D ☐ Y	
3 Patent başvurusu yapıldıktan sonra buluş 10 yıl boyunca koruma altına alınır.	☐ D ☒ Y	Patent koruma süresi başvuru tarihinden itibaren 20 yıldır. 10 yıl ifadesi patent için değil, faydalı modelle karıştırılmıştır.
4 Sinema ve müzik eserleri ile bilgisayar oyunları zorunlu kayıt-tescile tabidir.	☒ D ☐ Y	
5 Telif hakkı ihlali durumunda yalnızca Türk Patent ve Marka Kurumuna başvurulur.	☐ D ☒ Y	Telif hakkı ihlali durumunda yalnızca TÜRKPATENT'e başvurulmaz; Telif Hakları Genel Müdürlüğü ve yargı yolu da önemlidir. TÜRKPATENT daha çok sınai mülkiyet alanında yetkilidir.
6 Miray, fuarda sunum yaptığı için patent hakkından kesinlikle yararlanamaz.	☐ D ☒ Y	"Kesinlikle yararlanamaz." ifadesi yanlıştır. Kamuya açıklama patentte yenilik açısından risk doğurur ancak olayın ayrıntılarına göre değerlendirme gerekir. Bu yüzden doğrudan "kesin kaybetti" denemez.
7 Emre, Selin'in romanından ilham aldığı için herhangi bir izne ihtiyaç duymaz.	☐ D ☒ Y	İlham almak ile eserin hikâye unsurlarını izinsiz kullanmak aynı şey değildir. Başka bir eserin korunan unsurlarını izinsiz kullanmak telif ihlaline yol açabilir.

2. İki farklı kaynak aynı konuda birbirinden farklı bilgi içeriyorsa hangi kaynağa güvenirsiniz? Gerekçenizi yazınız.

Birbiriyle çelişen bilgiler varsa önce resmî kurumların sitelerine ve doğrudan kanun metnine güvenirim. Çünkü bu kaynaklar yetkili kurumlar tarafından yayımlanır ve hukuki dayanak taşır. Blog, anonim site ya da genel ansiklopedi sayfaları yardımcı olabilir ancak son karar için resmî kaynaklar esas alınmalıdır.

TÜRKPATENT yetkilisi finalistlere sesleniyor:

Etkinliğin başından itibaren araştırıp doğruladığınız bilgileri kullanarak aşağıda verilen resmî “Haklar Raporu” şablonunu doldurunuz. Raporunuzu, seçtiğiniz karakterin bakış açısıyla ve onun adına yazmayı unutmayınız.

PATENTLE TÜRKİYE 2026 — FİNALİST HAKLAR RAPORU

Finalist Adı:

Selin

Buluş/Eser Adı:

Susuz Günler

Hak Türü:

☒ Telif Hakkı

☐ Patent Hakkı

BÖLÜM 1 — Geçerli Kanun ve Korunan Haklar

Hakkımı düzenleyen kanunun adı : 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu.

Bu hak bana sağladığı maddi haklar (kopyalama, dağıtım, satış vb.): Eserimin çoğaltılması, yayımlanması, dağıtılması ve izinsiz kullanılmasının önlenmesi konusunda hak sağlar.

BÖLÜM 2 — Başvuru Süreci (Adım Adım)

Adım	Ne Yapmalı?
1	Eserin bana ait olduğunu gösteren taslak, dosya ve yayın kayıtlarını saklamalıyım.
2	Konuyla ilgili resmî kaynaklardan telif hakkı bilgilerini kontrol etmeliyim.
3	Gerekirse Telif Hakları Genel Müdürlüğü bilgilerini incelemeli ve uzman desteği almalıyım.
4	İhlal varsa hukuki yollara başvurmalı ve hakkımı belgeleyerek savunmalıyım.

BÖLÜM 3 — Koruma Süresi, Sembol ve Tescil

Koruma süresi: Eser sahibinin yaşamı boyunca ve ölümünden sonra 70 yıl.

Eserde/üründe

kullanılacak sembol: ©

Tescil zorunlu mu?

☐ Evet

☒ Hayır

BÖLÜM 4 — İhlal Durumunda Başvurulacak Kurum ve Yol:

Telif hakkı ihlali olduğunda önce durumu belgelemeli, ardından Telif Hakları Genel Müdürlüğü bilgilerini inceleyerek gerekli hukuki yollara başvurmalıyım. Gerekirse mahkeme yoluna gitmeliyim.

BÖLÜM 5 — Kullandığım Kaynaklar (En az 2 kaynak)

	Kaynak Adı / Genel Ağ Adresi
1	mevzuat.gov.tr
2	telifhaklari.ktb.gov.tr

Gelecekte bir eser üretir veya bir buluş yaparsanız bu etkinlikte öğrendiğiniz bilgilerin sizi ve eserinizi nasıl koruyacağını açıklayınız.

Gelecekte bir eser üretir veya bir buluş yaparsam önce bunun telifle mi yoksa patentle mi ilgili olduğunu ayırt ederim. Sonra resmî kaynaklardan bilgi toplayarak hakkımı nasıl koruyacağımı öğrenirim. Böylece eserimin ya da buluşumun izinsiz kullanılmasını önlemek için doğru adımları atabilirim. Gerektiğinde başvuru, kayıt veya hukuki yolları da bilinçli şekilde kullanabilirim.